

Útmutató az
ELVESZETT MADÁRTOLL
című beszélgetős mesekönyv használatához

2016

A mesekönyv és az útmutató az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ megbízásából készült azzal a céllal, hogy a mesék világán keresztül megismertesse, illetve tudatosítsa a gyermeki jogokat a 3–6 éves óvodás gyermekek számára.

A tíz mese tíz gyermekjogi ismeretet ölel fel:

- jog és kötelesség,
- tulajdonhoz való jog,
- az egészséges élethez való jog,
- bántalmazás tilalma,
- csúfolódás és hátrányos megkülönböztetés tilalma,
- véleménynyilvánítás joga,
- egészségügyi ellátáshoz való jog,
- játékhoz és tanuláshoz való jog,
- kapcsolattartás joga szülőkkel és testvérekkel,
- idősek tisztelete és az emberi méltósághoz való jog.

A mesék célja olyan jogi ismeretekhez juttatni a 3–6 éves gyerekeket, amelyekkel megtanulhatják, hogy mások jogainak megsértése nélkül miként képviselhetik saját érdekeiket. A mesék az adott korosztály életkori sajátosságaihoz, érdeklődési köréhez, valamint nyelvi kompetenciájához igazodva mutatják be a fenti jogokat, lehetőséget nyújtva arra, hogy a mesélést követő feldolgozó beszélgetés során a gyerekek megértsék, milyen jogaik és kötelességeik

vannak. A tíz történet egyrészt valós élethelyzetekre épít, hogy megkönnyítse az azonosulást, másrészt az állatok szerepeltetésével némi távolságot is biztosít ahhoz, hogy egy „másik világon” keresztül lehessen beszélgetni a problémás helyzetekről. A történetek nem „vegytisztán” fókuszálnak egy-egy jogra, de kettőnél több egyikben sem jelenik meg, mert az már meghaladná az óvodáskorú gyerekek befogadási képességét. Mindegyik történet alkalmas arra, hogy segítségükkel előhívjunk, néven nevezünk és feloldjunk rejtett félelmeket és szorongásokat is. Az útmutató ehhez a folyamathoz kíván gyakorlati segítséget nyújtani, mégpedig úgy, hogy minden mesénél megnevezi azt a lehetséges szituációt, amelyben a mese használható, valamint azt is, hogy milyen preventív foglalkozás építhető az adott történetre. Terjedelmi okokból a mesékhez nem komplex meseterápiás foglalkozásokat csatlakozunk, hanem inspiráló, beszélgetést indító és záró kérdéseket, képzeletjátékokat, testtudatgyakorlatokat mutatunk be. A sorrend nagyon lényeges: a mesemondást mindig ráhangoló beszélgetéssel kezdjük, a mesemondást pedig mindig képzeletjátékok követik. A mesét nem szövegértési szempontból dolgozzuk fel, hanem személyes síkon, hiszen rendkívül bonyolultnak tűnő jogokról van szó. Valójában azonban csupa olyasmiről, amivel minden gyerek találkozik, mire iskolába kerül. Ezért a gyermekjogi mesékre preventív eszközként is nagy szükség van.

dr. Boldizsár Ildikó

A MESÉK ORSZÁGA

Mese a jog és kötelesség témaköréhez

MILYEN HELYZETBEN MESÉLJÜK?

- ✓ Jog- és kötelességtudatosításkor
- ✓ Óvodában/iskolában új gyerek érkezésekor
- ✓ Családban új környezetbe kerüléskor, külföldre utazáskor

BESZÉLGETÉS

Mese előtti ráhangoló kérdések

- Milyen meséket ismersz?
- Mit meséltek neked legutóbb?
- Mi a kedvenc meséd?
- Kik szerepelnek a kedvenc mesédben?

Mese utáni képzeletjátékok

- Milyennek képzelitek a Mesék Országát?
- Milyen házat építenétek kedvenc meséteknek?
- Hogyan csillapítanátok le a sárkányt? Mit mondanátok vagy adnátok neki, amikor dühös?

Beszélgetés a mesében megjelenő gyerekjogról a személyes élmények bekapcsolásával

- A családban/óvodában/iskolában kinek milyen feladatai vannak? Mi a kötelessége az óvó néninek/tanító néninek/anyának/apának/testvéreknek?
- Milyen kötelességeid vannak otthon és az óvodában/iskolában?
- Figyelmeztetni kell arra, hogy megcsinálj valamit, vagy magadtól is megteszed?
- Kitől kérhetsz segítséget, ha valami nem úgy sikerül, ahogyan szeretted volna?
- Kitől kérhetsz segítséget, ha valaki bánt téged?

Levezető játék vagy kézműves tevékenység

- ✓ Pantomimjátékkal mutasd be, mit szeretsz a legjobban csinálni, mi a kedvenc elfoglaltságod!
Ne szólalj meg közben, a többiek pedig találják ki, mit csinálsz!
- ✓ Rajzold le, amit eljátszottál!

AZ ELVESZETT MADÁRTOLL

Mese a tulajdonhoz való jog témaköréhez

MILYEN HELYZETBEN MESÉLJÜK?

- ✓ Ha a gyerekek összevesznek egy játékon vagy kérdés nélkül elveszik azt, ami másé
- ✓ Preventív céllal annak szemléltetésére, hogy senki nem veheti el más tulajdonát és kérdés nélkül tőle sem vehetik el, ami az övé

BESZÉLGETÉS

Ráhangelődés a mesére

- Mutassunk a gyerekeknek különböző utakat ábrázoló képeket! Kérjük meg őket, hogy válasszanak közülük egyet, amelyen szívesen végigmennének!
- Miért ezt az utat választottad? Mi tetszett meg benne?
- Mit szeretnél magaddal vinni az útra?
- Hova vezet ez az út? Mi/ki lehet az út végén?

Mese utáni képzeletjátékok

- Lépünk rá képzeletben a mesében szereplő elveszett tárgyakat őrző útra! Élesítsük ki a fülünket! Milyen hangokat hallunk?

- „Élesítsük meg” a szemünket! Bújjunk el egy fa mögé, és nézzük meg, kik járkálnak ezen az úton!
- Vajon mit keresnek? Találjuk ki, mit veszíthettek el!

Beszélgetés a mesében megjelenő gyerekjogról a személyes élmények bekapcsolásával

- Veszítettél el már valamit? Ki találta meg? Hol?
- Tőled vettek már el valamit? Mit csináltál ebben a helyzetben?
- Kértél segítséget? Kitől?
- Történt már olyan, hogy elvetted valaki tulajdonát? Visszaadtad neki?

Levezető játék vagy kézműves tevékenység

- ✓ Csön-csön gyűrű-játék
- ✓ Kört alkotunk, egy gyerek bemegy középre, két tenyere között egy gyűrű van, ő az osztó. Választunk egy „figyelőt” is. A többiek összeteszik a tenyerüket, és énekelnek: „Csön-csön gyűrű, aranygyűrű, nálam, nálad ezüstgyűrű, itt csörög, itt pörög, itt add ki!” Ének közben az osztó körbejár, és mindenkinél úgy tesz, mintha odaadná a gyűrűt. Valakinek persze oda is adja. Amikor az ének véget ér, a figyelőnek ki kell találnia, kinél van a gyűrű. Akire rámutat, széttárja a kezét, és mutatja, üres vagy nem. Ha eltalálja, helyet cserélnek.

A NYUSZI, AKI MINDIG ÉHES VOLT

Mese az egészséges élethez való jog témaköréhez

MILYEN HELYZETBEN MESÉLJÜK?

- ✓ Preventív céllal az egészséges táplálkozás és életmód szemléltetésére
- ✓ Táplálkozási zavarok, egyoldalú táplálkozás esetén

BESZÉLGETÉS

Ráhangelődés a mesére

- Mutassunk a gyerekeknek különböző ételeket ábrázoló képeket! Kérjük meg őket, hogy válasszák ki a kedvenc ételeiket!
- Csoportosítsuk a kiválasztott ételeket másképp! Rajzoljunk két kört az asztalra vagy a táblára! Az egyikbe kerüljenek az egészséges ételek, a másikba kerüljenek azok, amelyek kevésbé egészségesek. Beszéljünk arról, hogy miért kerültek az ételek az egyik vagy a másik körbe!

Mese utáni képzeletjátékok

- Képzeljétek el, hogy ti vagytok a mesében szereplő nyulak: Ingó, Bingó, Ugri, Bugri és Benedek. Nyuszi papa és Nyuszi mama éppen bukfencezni, fület hegyezni, futni és szimatolni tanít benneteket. Próbáljátok ki mindegyiket!
- „Élesítsük meg” az orrunkat! Szimatoljatok, milyen illatokat éreztek! Van-e olyan étel, aminek nagyon szereted az illatát? Melyik ételnek nem szereted az illatát?

Beszélgetés a mesében megjelenő gyerekjogról a személyes élmények bekapcsolásával

- Mi a kedvenc ételed? Mennyit tudsz megenni belőle?
- Volt már olyan, hogy valamiből annyit ettél, hogy megbetegedtél? Mi volt az? Mi történt veled?
- Kire mondjuk azt, hogy „egészségesen él”? Mi tartozik az egészséges élethez?
- Miért fontos a mozgás és a sportolás az emberek életében? Te milyen sportot választottál magadnak? Ha még nem választottál, mihez lenne leginkább kedved?

Levezető játék vagy kézműves tevékenység

- ✓ Piaci séta és közös salátakészítés (lehet gyümölcsből is)
- ✓ Kis kosarakkal elsétálunk a közeli zöldségeshez vagy a piacra, és megnézzük a kínálatot. Közösen megvásároljuk a salátához valókat, és együtt elkészítünk egy egészséges, vitamindús zöldség- vagy gyümölcssalátát. Közösen fogyasztjuk el.

ÚJ JÁTÉK AZ ÓVODÁBAN

Mese a bántalmazás tilalma témaköréhez

MILYEN HELYZETBEN MESÉLJÜK?

- ✓ Ha verekedés tör ki a gyerekek között
- ✓ Új kisgyerek befogadása körül fellépő problémák megjelenésekor
- ✓ Elutasítás, kiközösítés, türelmetlenség, verbális vagy fizikai bántalmazás esetén

BESZÉLGETÉS

Ráhangelődés a mesére

- Ki emlékszik arra a napra, amikor először jött óvodába/iskolába? Hogyan érezte magát, amikor belépett az ajtón? Milyen érzés volt látni a sok ismeretlen gyereket?
- Kivel ismerkedtetek meg legelőször a gyerekek közül? Hogyan történt?
- Érkezett-e új gyerek a csoportba/osztályba mostanában? Milyen volt az első találkozási pontok?
- Segítettek neki abban, hogy barátokat találjon?

Mese utáni képzeletjátékok

- Egy zsákba mindennap használt játékokat és tárgyakat rejtünk úgy, hogy mindenkinek jusson. A gyerekek nem látják a tárgyakat, tapintással találják ki, mi lehet a kezükben. A zsákból kivett tárgyakat középbe tesszük.
- Képzeld el, miről beszélgethetnek éjjelente ezek a játékok/tárgyak! Hogyan látnak bennünket? Mit mesélhetnek rólunk?
- Elevenítsünk fel egy olyan eseményt, amikor valamelyik játék/tárgy megsérült egy „baleset” során. Véletlen vagy szándékos „baleset” volt az?

Beszélgetés a mesében megjelenő gyerekjogról a személyes élmények bekapcsolásával

- Miért bántották a játékok a hintalovat? Iga-
zuk volt?
- Voltál már olyan helyzetben, mint a hintaló a mesében?
- Kértél segítséget? Kitől?
- „Az ilyen játéknak nincs helye közöttünk!”
– mondja a kukásautó a mesében. Gondoltál már valakiről olyasmit, hogy nincs helye közöttetek? Miért?

Levezető játék vagy kézműves tevékenység

- ✓ Szerepjátékok
- ✓ Tegyük egy addig ismeretlen tárgyat a körben lévő tárgyak elé, és játsszuk el, hogyan ismerkednének meg egymással!
- ✓ Játsszuk el, hogyan fogadhatták volna a játékok másképpen a hintalovat!

KUTYAOLIMPIA

Mese a csúfolódás és hátrányos megkülönböztetés tilalma témaköréhez

MILYEN HELYZETBEN MESÉLJÜK?

- ✓ A gyerekek egymást csúfolják vagy bántják
- ✓ Ha valakit bőrszíne, származása, vallása, nemzetisége, születési helyzete, szülők magatartása miatt kiközösítenek
- ✓ Preventív céllal annak szemléltetésére, hogy senkit nem lehet kizárni egy közösségből az előbbiekre hivatkozva
- ✓ Az egyenlő bánásmód követelményének bemutatására. Fontos, hogy ebben megvizsgáljuk a témát a kiközösítettek és a kiközösítők szemszögéből is

BESZÉLGETÉS

Ráhangelődés a mesére

- Mutassunk a gyerekeknek különböző kutyákat ábrázoló képeket! Kérjük meg őket, hogy válasszanak közülük egyet!
- Miért ezt a kutyát választottátok? Mi tetszett meg benne?
- Mit tudtok erről a kutyafajtáról?
- Miben különbözik a választott kutya a többi kutyától?
- Beszélgetés az olimpiai játékokról (versenyszámok, résztvevők, olimpikonok). Képeket is mutathatunk különböző nemzetiségű olimpiai bajnokokról, de ekkor már nem adunk kérdéseket és feladatokat.

Mese utáni képzeletjátékok

- Képzeld el, hogy szobrok vagyunk azon a főtéren, ahol Gofri a kölyökkorát tölti a verebek társaságában. Milyen hangokat hallunk magunk körül?
- Próbáljatok meg körülnézni a meselátó szemekkel! Mit láttok? Kik járkálnak a téren?
- Elered az eső a főtéren. Hova bújik Gofri? A verebek hol találnak menedéket?
- Képzeldétek magatok elé Mogyorót! Milyenek látjátok őt?

Beszélgetés a mesében megjelenő gyerekjogról a személyes élmények bekapcsolásával

- Voltál már olyan helyzetben, hogy valaki csúfolt téged? Mit éreztél?
- Kértél segítséget? Kitől?
- Csúfolódtál már? Miért tetted?
- Voltál már olyan helyzetben, hogy kizártak egy játékból vagy versenyből? Mit éreztél?
- Tudod-e, hogy nem számít árukkodásnak, ha segítséget kérsz a felnőttektől, amikor mások csúfolnak vagy bántanak?

Levezető játék vagy kézműves tevékenység

- ✓ Levezetésképpen játszunk sport- és ügyességi játékokat! Mindenkinek legyen lehetősége a győzelemre!

ÁLLATKERTI KARÁCSONY

Mese a véleménynyilvánítás joga témaköréhez

MILYEN HELYZETBEN MESÉLJÜK?

- ✓ A gyerekek nem hallgatják meg egymást, egymás szavába vágnak, veszekednek
  - ✓ Lehurrogják, megszegényítik a társukat a véleménye miatt
  - ✓ Az egyik gyerek rá akarja kényszeríteni az akaratát a többiekre
- ✓ Preventív céllal egy közösség erősítésére, az egymásra figyelés megtanítására, valamint a feladatok, tennivalók igazságos elosztására

BESZÉLGETÉS

Ráhangolódás a mesére

- Általános beszélgetés az ünnepekről (hogyan ünnepeljük a születésnapokat, a karácsonyt, a húsvétot stb.)
- Kinek milyen feladata van a családban/óvodában karácsonykor?
- Milyen karácsonyi ételeket ismertek?

Mese utáni képzeletjátékok

- Melyik állatkerti állat bőrébe bújnátok szívesen? Miért?
- Képzeljük el az állatkerti karácsonyi készülődést! Milyen feladatokat vállalnátok el önként?
- Képzeljük el az állatkerti karácsonyfát!

Beszélgetés a mesében megjelenő gyerekjogról a személyes élmények bekapcsolásával

- Milyen helyzetben kérdezik meg a véleményedet otthon? Meghallgatják, amit mondasz?
- Hogyan mondhatunk úgy véleményt, hogy mások meghallgassák és elfogadják?
- Voltál már olyan helyzetben, hogy a te véleményedet fogadták el? Meséld el, hogyan történt!
- Voltál már olyan helyzetben, hogy nem merted elmondani a véleményedet? Mikor?
- Hogyan hallgathatjuk meg mások véleményét? Mi kell ahhoz, hogy mindenki bátran elmondhassa, amit gondol?

Levezető játék vagy kézműves tevékenység

- ✓ Szituációs játékok – Mindenki mondja el a véleményét a következő helyzetekről:
  1. Ajándékot szeretnétek készíteni a dajka néninek. Mi legyen az ajándék?
  2. Az óvó néni megkér benneteket, hogy keressetek meg egy elveszett játékot. Beszéljétek meg, hol kezdjétek a keresést és merre haladjatok!
  3. Találjatok ki egy ünnepi ételt! Beszéljétek meg, ki milyen hozzávalót tud hozni!
- ✓ Rajzoljátok le az állatkerti karácsonyfát!
- ✓ Készítsétek el közösen azt az ünnepi ételt, amelyben megállapodtatok!

KATICABOGÁR-KÓRHÁZ A PITYPANGOS RÉTEN

Mese az egészségügyi ellátáshoz való jog témaköréhez

MILYEN HELYZETBEN MESÉLJÜK?

- ✓ Orvosi vizsgálatok előtti félelmek, szorongások oldására
  - ✓ Kötelező óvodai szűrések előtt
    - ✓ Oltások előtt
  - ✓ Elutasítás, kiközösítés esetén

BESZÉLGETÉS

Ráhangelődés a mesére

- Mikor voltál utoljára beteg? Mi történt veled?
- Hogyan vizsgált meg a doktor néni/bácsi? Milyen a rendelője?
- Voltál már kórházban? Meséld el egy kórházi napodat!
- Mitől gyógyultál meg? Az orvosságokon kívül volt-e még valami, ami segítette a gyógyulásodat?

Mese utáni képzeletjátékok

- Képzeld el egy tavaszi virágos mezőt! Milyen virágokat láttok itt?
- Képzeld el, hogy mezítláb járkáltok a fűvön! Mutassátok meg, hogyan csinálnátok! Éreztétek a fű selymességét a talpatok alatt!
- Most járkáljatok képzeletben olyan talajon, ahol sok kő van! Aztán próbáljátok ki a sáros földet és a forró homokot is!
- Nyissátok ki a tenyereket, és képzeljétek el, hogy egy katicabogár száll rá!
- Ha rajtatok múlna, hogyan díszítenétek ki a gyermekkórházakat?

Beszélgetés a mesében megjelenő gyerekjogról a személyes élmények bekapcsolásával

- Miről lehet felismerni, ha valaki beteg?
- Mi a teendő, amikor valakiről kiderül, hogy beteg?
- Tudod-e, hogy amikor a doktor néni/bácsi vizsgál téged, mindent megkérdezhetsz tőle, ami a betegségére és a gyógyulásodra vonatkozik?

Levezető játék vagy kézműves tevékenység

- ✓ Szerepjátékok – Játsszunk doktorosat sok Kérdezz – felelek szituációval!
- ✓ Készítsük el a katicabogár-kórházat az udvaron található anyagokból!
- ✓ Rajzoljuk le a tavaszi mezőt!

HOGYAN LETT A BUTA LIBÁBÓL OKOS GÚNÁR?

Mese a játékhoz és a tanuláshoz való jog témaköréhez

MILYEN HELYZETBEN MESÉLJÜK?

- ✓ Iskolaalkalmassági vizsgálat előtt
  - ✓ Iskolaválasztás előtt
- ✓ Bátorításképpen nehéz feladat előtt vagy vigasztalóan kudarc után
  - ✓ Óvodából iskolába való átlépéskor
  - ✓ Hátrányos megkülönböztetés esetén
- ✓ Fogyatékkal élők bátorítására, motiválására, komplexusok oldására

BESZÉLGETÉS

Ráhangelődés a mesére

- Tudod-e, hogyan születnek a kiscsibék és a kiskacsák?
- Emlékszel olyan helyzetre, amikor valamiben ügyetlennek érezted magad? Meséld el!
- Mit tettél annak érdekében, hogy legközelebb már ügyesebb legyél?
- Miért nem maradhatunk örökre az óvodában?

Mese utáni képzeletjátékok

- Képzeld el a baromfiudvart! Mit láatsz a meselátó szemeddel?
- Képzeld el, hogy kiskacsa vagy és a tojásban kuporogsz! Hallgasd, milyen hangokat hallasz odakintről!
- Most lassan kezd el feltörni a tojásod héját! Bújj ki a tojásból!
- Kezdj el szép lassan járni! Kövesd a kacsamát (óvó néni), és tedd azt, amit ő csinál!

Beszélgetés a mesében megjelenő gyerekjogról a személyes élmények bekapcsolásával

- „Mindenki ügyes valamiben!” – mondja az öreg ponty a mesében. Te miben vagy ügyes?
- Milyen foglalkozást szeretnél választani magadnak felnőttkorodban?
- Mi a kedvenc játékod? Mit szeretsz játszani a többiekkel?
- Tudod-e, hogy jogod van ahhoz, hogy azt a mesterséget/szakmát tanuld ki, amit szeretnél?

Levezető játék vagy kézműves tevékenység

- ✓ Amerikából jöttem, mesterségem címere... játék
A gyerekek egyenként elmutogatnak egy mesterséget, a többiek kitalálják, mi lehet az.

A KETTÉTÖRT GÓLYAFÉSZEK

Mese a szülőkkel és a testvérekkel való kapcsolattartás joga témaköréhez

MILYEN HELYZETBEN MESÉLJÜK?

- ✓ Családi konfliktusok, válás okozta szorongások
- ✓ Egyik szülő külföldi munkavállalása miatti szorongások
- ✓ Egyik szülő betegsége, kórházba kerülése miatti szorongások
- ✓ Nehéz családi helyzetek, szülők átmeneti egyensúlyvesztése

BESZÉLGETÉS

Ráhangelődés a mesére

- Beszélgetés a gólyákról és egyéb költöző madarokról. Például: hogyan élnek, milyen fészket építenek, hova repülnek ősszel, mikor jönnek vissza?
- Családi utazás felelevenítése. Például: merre jártatok, mit láttatok, mivel utaztatok stb.?
- Volt-e már valaki olyan helyzetben, hogy csak az anyukájával vagy az apukájával tudott elutazni?
- Hogyan tartotta a kapcsolatot azzal a szülővel, aki otthon maradt?

Mese utáni képzeletjátékok

- Képzeletben madarakká változunk, és fölpülünk jó magasra. Ki mit lát odalent?
- Játsszuk el, hogyan mozgatjuk a szárnyunkat, amikor hátulról fúj a szél! Hogyan, amikor felfelé repülünk? Hogyan, amikor ereszkedünk?
- Mutassuk meg, hogyan repülünk erős szembeszélben!
- Játsszunk gólyahintázást! Mutassuk meg, hogyan dülöngél a gólyafészek a kéményen!

Beszélgetés a mesében megjelenő gyerekjogról a személyes élmények bekapcsolásával

- Szomorú vagy vidám mesét hallottatok?
- Miért szomorú ez a mese?
- Hogyan próbált segíteni az öreg gólya az apának és a fiának?
- Tudod-e, hogy jogod van kapcsolatban maradni azzal a szülőddel, aki éppen nem lehet veled?
- Hogyan lehet tartani a kapcsolatot ilyen esetben?

Levezető játék vagy kézműves tevékenység

- ✓ Gólya viszi a fiát... játék
- ✓ Tekeredik a kígyó... – játék (feszültségoldó, összerendező mozgásos játék)
- ✓ Együttműködést, egymásra figyelmet igénylő körjátékok

ÖREGAPÓ HAJSZÁLA

Mese a idősök tisztelete és az emberi méltóság témaköréhez

MILYEN HELYZETBEN MESÉLJÜK?

- ✓ Preventív céllal: felhívni a figyelmet az idősök tiszteletére
  - ✓ Öregek, idősök csúfolása
  - ✓ Emberi méltóság megsértése
  - ✓ Megalázó helyzetek kezelése

BESZÉLGETÉS

Mese előtti ráhangolódás

- Beszélgetés a nagyszülőkről. Például: hol élnek, milyen gyakran találkoznak az unokákkal, mivel foglalkoznak?
- Tanított neked valamit a nagymamád vagy a nagypapád? Mit?
- Milyen finomságokat szokott főzni/sütni a nagymamád?
- Laknak az utcákon/házatokban idős emberek? Hogyan élnek? Mit tudsz róluk?
- Segítettél már idős embernek valamiben?

Mese utáni képzeletjátékok

- Építsünk képzeletbeli hóembert! Bújjunk el mögé, és nézzük meg, kik járkálnak az utcán!
- Játsszunk képzeletbeli hógolyózást! Akit a képzelethógolyó eltalál, üljön le a földre!
- Képzeljünk el egy jó meleg szobát, ahol anyóka kalácsot süt! Milyen illatokat érzel? Milyen íze van a képzeletkalácsnak?

Beszélgetés a mesében megjelenő jogról a személyes élmények bekapcsolásával

- Te mit tettél volna Vica és Matyi helyében, miután megdobtad öregapót?
- Matyi és Vica nem játékból dobta meg öregapót a hógolyóval, hanem rossz szándékból. Miért nem szabad megdobálni másokat egy búvóhelyről?
- Miért nem szabad megdobálni másokat akkor sem, ha nem búvóhelyen vagy?
- „Minden életet tisztelni kell.” Szerinted mit jelent ez a mondat? Hogyan lehet tisztelni az életet?

Levezető játék vagy kézműves tevékenység

- ✓ Rajzolj valamit a nagyszüleidnek!
- ✓ Készíts ajándékot termékekből a nagyszüleidnek!
- ✓ Feszültségoldó hógolyózás az udvaron

Postacím: 1365 Budapest, 646. Telefon: 06 (1) 920-2700

Ingyenesen hívható zöldszám: 06 (80) 620-055

obdk@obdk.hu